

MEDLEMSBLADET

Föreningen för familje- och systemorienterad terapi i Stockholm Nr 3/2008

Systemcafé den 27 mars 2008

Syskonskap och den goda konkurrensen

Görel Fred intervjuar Annika Forsmark.

Egentligen var det meningen att Annikas syster Inger också skulle vara med men hon blev sjuk och blev tvungen att ringa återbud med bara ett par timmars varsel.

”Fanatiskt flexibel”, ett uttryck som Görel snappat upp någonstans, kom till användning som rubrik på den helomvändningen som allt plötsligt tog.

Görel och Annika pratade ihop sig och kom överens om att den tomma stolen fick vara kvar och att samtalet dem emellan också skulle präglas av Ingers ”närvaro” även om det naturligtvis blir Annika och hennes perspektiv som hamnar mest i fokus.

Annika Forsmark är socionom, familjeterapeut, handledare och utbildare sedan många år och Inger Forsmark är lärarutbildad, numera skollärdare i en förortsskola utanför Stockholm.

Fyra teman lutade de sig mot under kvällen; skillnader och likheter mellan pedagogik och terapi, klassbakgrund, kvinnlig konkurrens och syskon/systerskap.

Men först frågan från Görel är, ”vem är du Annika”? Hon är upp vuxen i en typisk arbetarfamilj utanför Norrköping, familjen bestod av mamma, pappa, tre systrar och en bror. Annika gick ut i livet med uppdraget att bli någonting annat,

Annika Forsmark och Görel Fred. Foto Anita Blom af Ekenstam

någonting bättre. Första tanken var något med språk, kanske tolk? Men det blev socialhögskolan, för Annika kom på att hon nog vill prata en del själv också.

Och på den vägen är det, men varför blev det en systemisk inriktning? Annika nämner Bateson och hans basala idé om kontext, att beteenden måste ses och förstås i sitt sammanhang och utvecklingen från att se behandlaren som experten till ett

språkssystemiskt förhållningssätt var det som tilltalade henne.

Görel undrar vad som finns att hämta i det yrkesmässiga utbytet mellan pedagogen och terapeuten? Inger beskrivs av Annika som den som har sin bas i det normal fungerande barnet, en gedigen erfarenhet av barn som klarar saker och som fungerar i grupp. Annika själv kan bidra med hur man kan möta det

Gott Nytt År!

MEDLEMSBLADET

Utges av föreningen för familje- och systemorienterad terapi i Stockholm och distribueras kostnadsfritt till samtliga medlemmar i föreningen.

Redaktion

Anita Blom af Ekenstam, ansvarig utgivare och redaktör. Mårten af Ekenstam medredaktör och layout.

Adress

Medlemsbladet
c/o Anita Blom af Ekenstam
Ringvägen 47b
181 33 Lidingö
Mail: anita.blomafekenstam@telia.com
Telefon: 070-76801 87
Föreningen för familje- och systemorienterad terapi i Stockholm är till för människor som har intresse för eller arbetar med familjeterapi. Föreningen har till uppgift att verka för familjeterapin som arbetsmetod, främja dess ställning i Sverige och tillvarata familjeterapeuters intressen.

Föreningen för Familje- och Systemorienterad Terapi i Stockholm 2008-2009

Ordförande: Görel Fred,

gorelfred@hotmail.com

Vice ordf: Lena Sahlström

Sekreterare: Katarina Jansson

Kassör: Johan Wallmark

Redaktör: Anita Blom af Ekenstam

anita.blomafekenstam@telia.com

Ledamot: Mia Andersson, Johan Nicander,

Chicki Gidlund

Suppleant: Elisabet Wollsen, Marianne

Söderström

Revisor: Torbjörn Vennström, Doris

Sundberg

Föreningens adress: FFSTs kansli, c/o

Görel Fred Ripsavägen 1, 125 41 Älvsjö

Du blir medlem i föreningen om du stödjer föreningens målsättning och betalar medlemsavgiften som i dag är 350 kronor per år. Avgiften inkluderar medlemskap i Svenska Föreningen för Familjeterapi (SFFT).

Medlemsavgiften betalas till: FFST i Stockholm,

Pg: 61 83 17-2

Nu börjar det nya året trots löfte om att supervärmen åter är på väg. För så är det ju tänker jag. Inte är det då, i övergången från vinter till vinter med bara någon veckas ledigt som det nya tar sin fart. Det är nu efter perioden mellan syren och rönnbär som allt startar om. Nu efter möjligheten att få ha odlat sitt andra jag, det där som inte hinns med under det hektiska arbetsåret. Då böckerna har avnjutits i skuggan under äppelträdet, planerna för dagen har varit ytterst flexibla och då jag ÄNTLIGEN fått möjligheten att känna mig som att jag bedriver lite genuint självhushåll (fast med bara två burkar äppelchutney och en halv flaska svartvinbärssaft blir det svårare och svårare att hävda!)

Varmt välkommen att fira en del av ditt nya år tillsammans med andra i föreningen. Som blivit brukligt de senaste åren har vi spännande systemcaféer framför oss 11/9, 9/10 och 6/11.

Vi har stängt föreningens telefon så anmälan görs numera till min mejladress gorelfred@hotmail.com, den fick olyckligt en punkt på fel ställe i förra Medlemsbladet så om du haft svårt att nå fram till min e-postlåda så vet du nu varför. Dessutom ordnar Uppsala ett systemcafé den 17/9. Se utförligare annons i det här numret.

Den 5 december bjuder vi upp till fest. Förra året var det knöckfullt. Kom och knöka du också! Styrelsen jobbar med att uppdatera vår hemsida. Förhoppningsvis blir den fräsch och spännande under hösten. Dessutom planerar vi för en heldag eller två under våren med en ännu inte anlitad hörvärd föreläsare. Dessutom diskuterar vi att lägga till nya former av sammankomster förutom systemcaféerna. Vi återkommer om allt detta.

Miss inte heller vår medlemsvärvarkampanj som vi har under detta arbetsår. Här kan du skaffa dig alldeles väldigt många nya spännande böcker från Mareld alldeles gratis – läs mer i detta nummer.

Görel Fred, ordförande

5 DECEMBER

VÄSSA PARTYFORMEN TILL DESS

FFST!

Syskonskap och den goda konkurrensen

Fortsättning från sidan ett

svåra. Som lärare står man också inför svåra samtal med både barn och föräldrar. När Annika så småningom började utbilda mer och mer inom familjeterapi så kunde hon dra nytta av Ingers erfarenheter av att arbeta med grupper och hur man kan tänka om samtalet som form för kunskapsförmedling, hur man skapar ett gott inlärningsklimat och inte minst att förstå att det man ser av intresse/ inte intresse utanpå hos dem som lyssnar, inte alltid stämmer med deras inre aktivitet. Man kan bli en bättre terapeut av att undervisa. Man kan få nya tankar och idéer i mötet med elever, idéer som man kan sno och använda vidare.

Har Inger terapeutiska samtal, och vad är ett samtal undrar Görel?

Annika tar in Tom Andersens definition av skillnaden mellan ett terapeutiskt samtal och ett samtal. I det terapeutiska samtalet "står jag till din tjänst", om det är ett terapeutiskt samtal avgörs inte av hur verksamt det är. Ett samtal kan vara ett värdefullt samtal där vi delar tiden lika och effekten kan vara densamma som i ett terapeutiskt samtal. Men det bygger på att det är värdefullt för båda. Inger har samtal där hon har en egen agenda, precis som ett samtal på socialkontoret.

Vad är den enskilt viktigaste faktorn för att lyckas som terapeut, undrar Görel?

Annika svarar, efter att vändats ett tag över att vara tvungen att välja bara en sak.

Mod.

Att utsätta sig för risker, att våga gå nära och våga ha fel. Man kan inte alltid stanna i tryggheten, man måste våga vrida till för att använda hela sin kapacitet. Att säga något och sedan våga vara i osäkerheten av att inte veta hur det man sagt kommer att landa.

En stark minnesbild som Annika förmedlar ur familjehistorien är hur

det blev när mamma blev sjuk i tbc och vistades på sjukhus några år. För att lösa situationen krävdes att några av barnen placerades på barnhem och därmed skildes delar av familjen åt under lång tid.

"Vi var och hälsade på men vi pratade inte om hur det var, jag är så tacksam för att i jobbet få se familjer som får möjlighet att prata" säger Annika.

Det speglar en tidsanda, det var så man gjorde då. Det speglar utsattheten i tillvaron.

Görel låter samtalet glida över till temat klass. Vad betyder det att komma från arbetarklass, att göra klassresan?

Annika citerar etnologen och författaren Jonas Frykman som pratar om att klassresan skapar ett utanförskap, en misslyckad socialisation, "du ska inte bli som vi – du ska ge dig iväg". Det ger en exilkänsla. Att komma till gymnasiet, andra regler, andra lagar. Att känna sig främmande, och att sedan komma hem och se allt det gamla invanda med nya ögon. Det skapar hemlöshet. Men där finns också stolthet.

Görel lyfter in Jim Wilson som pratar om att det också kan finnas skuld i att lämna, att man överger.

Annika lägger till känslan av skam, att skämmas över sin familj, deras smak, möbler, musik. De hänger inte med, de är fel. Till slut kan man dock få en "både-och-känsla", där man inte behöver välja. Det är en användbar erfarenhet att ha haft så inpå huden att man kan tänka på olika sätt, men det finns fler sätt än klassresan att skaffa sig sådana erfarenheter tror Annika.

Jim Wilson tycker att vi pratar alldeles för lite om klass, vi är helt enkelt usla på det. Det är medelklassen som är norm i samhället och ett annat sätt att uppföra sig blir lätt betraktat som avvikande.

Efter att ha funderat en stund kommenterar Annika det paradoxala i att

komma från en bakgrund där man ska klara sig själv, där att be om hjälp är ett tecken på svaghet och samtidigt vara besatt av att ge folk hjälp. Det är värt att fundera över vad det betyder för människor när man ställer frågan, "vad vill du ha hjälp med?"

Syskon- och systerskapet beskriver Annika som en stark sammanhållning och en källa till mycket gott, en sammanhållning som i deras fall

VAD UTMÄRKER EN BRA TERAPEUT?

"MOD. ATT UTSÄTTA SIG FÖR RISKER, ATT VÅGA GÅ NÄRA OCH VÅGA HA FEL."

stärkts och uppmuntrats av föräldrarnas glädje över att se att de har varandra. Överhuvudtaget tycker hon att vi i jobbet pratar alldeles för lite om syskonens betydelse för varandra, vi är väldigt fokuserade på förälder-barnrelationen.

Att vara syskon är att vara vittnen till varandras liv. När det gäller konkurrens lyfter Annika in den goda konkurrensen, där man sporrar varandra och utmanar varandra att ta ett steg till. Men visst konkurrerar dom, hon och Inger, säger Annika med ett leende.

Jag vet att vi var många som väldigt mycket saknade att Inger inte var där på riktigt, det hade varit så spännande att få hennes respons på Annikas kommentarer.

Men tack Annika och Görel för ett väldigt intressant och givande samtal!

Anita Blom af Ekenstam

En helt ny utbildning i par- och familjeterapi
som utgår från både en kognitiv beteendeoriktad (KBT) och en systemisk referensram

Den 14-15 november 2008 på Vallentinhuset i Stockholm

Intresset för kognitiv beteendeterapi (KBT) som individualterapi är stort. I USA bedrivs sedan många år även KBT med par- och familjer. Vi erbjuder nu en utbildning som presenterar KBT med par- och familjer utifrån en integrativ modell där KBT och systemisk terapi kompletterar varandra.

Ur kursens innehåll:

- KBT – modellens grundläggande principer
- Presentation av schematerapi
- KBT och systemisk modell – kompletterande och icke konkurrerande modeller
- Ett systemiskt perspektiv på individuell konceptualisering
- Forskningsresultat om KBT
- KBT interventioner på individ-, par- och familjenivå

Kursen leds av **Terje Tilden** som forskar på par- och familjeterapi vid Forskningsinstitutet Modum Bad i Norge – ett internationellt erkänt center för psykoterapi, utbildning och forskning. Han har lång erfarenhet av arbete med individualterapi och par- och familjeterapi.

Läs mer om kursen på
www.vallentinhuset.se

ffst Föreningen för familje- och systemorienterad terapi i Stockholm

SYSTEMCAFÉ I STOCKHOLM

Ett möte med våra handledare och kollegor som berättar om aktuella teman, sina inspirationskällor, tankar om behandling – handledning och svarar på frågor.

Alltid på torsdagar mellan 18.30 – 21.00 (18.30 – 19.00 mingel).

11 September Lars Dencik intervjuas av Magnus Ringborg

9 Oktober Björn Wrangsjö intervjuas av Lars Wrangsjö

6 November Charlotta Lindahl intervjuar Peter Comstedt och Lena von Krogh om att utbilda, Ola Johansson som gått deras utbildning deltar också i samtalet

5 December FEST! Obs en fredag!! adress meddelas senare

Plats: Vallentinhuset, Sabbatsbergsvägen 8, T-bana St:Eriksplan

Pris: 50 kronor för medlemmar och 100 kronor för övriga. Vin, kaffe, té och smörgåsar till självkostnadspris

Anmälan: gorefred@hotmail.com senast en vecka innan. Glöm inte att avboka om du får förhinder!

SYSTEMCAFÉ I UPPSALA

17 September klockan 18.00 Lena Svedin intervjuas av Monica Hartzell

Plats: Gotlands Nation, Östra Ågatan 13. Lätt förtäring till självkostnadspris.

Anmälan till monica.hartzell@bredband.net senast 15 september

Välkomna önskar styrelsen

Föreningen för Familje- och Systemorienterad Terapi i Stockholm

Snubblande nära succé!

Eva Persson, Cina Sjöholm, Maja Lindkvist, Susanne Rose och Kerstin Botwidsson

I augusti 2006 sjösattes ett av Stockholms stads många projekt, ProjektEtt i Hässelby Vällingby SdF. Trots förankring i förvaltningen, trots goda resultat och trots behov av insatsen går ProjektEtt en osäker framtid till mötes. I kölvattnet av de besparingsåtgärder som länge präglat den svenska socialtjänsten kan vi bara konstatera – det finns inga pengar!

Efter många diskussioner i en tvärgrupp bestående av representanter från såväl utredningsenheten som den reguljära öppenvården skickades i mars 2006 en ansökan om projekt-

medel till Länsstyrelsen angående ett projekt för intensivbehandling i familjers vardagsmiljö. Projektmedel beviljades och ProjektEtt formades bestående av fem familjebehandlare, fördelade på fyra tjänster, Maja Lindkvist, Eva Persson, Cina Sjöholm, Susanne Rose och Kerstin Botwidsson, under projektledning av Ann-Katrin Sundman, enhetschef för öppenvården.

METODER OCH ARBETSSÄTT

ProjektEtt har arbetat med 12 familjer parallellt efter biståndsbeslut från utredningsenheten. Verksamheten har präglats av hög flexibilitet och haft beredskap som inneburit att familjebehandlarna

varit nåbara dygnet runt för råd och stöd per telefon. Man kan säga att ProjektEtt arbetat multimodalt, det vill säga inte utgått ifrån en modell utan anpassat de metoder som använts utifrån varje familj och deras förutsättningar och situation. Familjearbetet har till största del skett i familjernas vardagsmiljö. Arbetet har utgått från en helhetsyn och bestått av socialt behandlingsarbete såsom miljöterapi, familjesamtal, ART, nätverksarbete, bearbetande lek och Trappansamtal för barn som bevittnat våld i nära relationer mm. I samarbete med den reguljära öppenvården har föräldrarna erbjudits möjlighet att delta i Komet föräldrautbildning.

Föräldrautbildning riktad mot familjer med ADHD-problematik har varit mycket populär. I samarbete med övriga enheter har familjerna bland annat erbjudits missbruksbehandling, Kvinnofridsteamet, kontaktperson för äldre barn och kontaktfamilj för mindre barn. De flesta familjerna har också haft insatser från samhället i övrigt såsom exempelvis Barn- och Ungdomspsykiatri, Öppenvårdspsykiatri, skolan, vårdcentral och Frivården.

MÅLGRUPP

ProjektEtt har arbetat med familjer i Hässelby Vällingby med barn i åldrarna 0-18 år där insatser från den reguljära öppenvården inte varit tillräckliga. Det har varit familjer där vardagen av olika anledningar havererat och föräldrarna många gånger tappat sin föräldraauktoritet. De flesta familjer har haft en lång historia av tidigare insatser.

ProjektEtt har hunnit arbeta med 20 familjer under projekttiden. Familjerna har bestått av 22 föräldrar (varav 15 varit ensamstående mödrar), 14 ungdomar och 11 barn upp till 12 år. Utmärkande har dock varit att hälften av familjerna omfattas av eller det finns misstanke om neuropsykiatrisk diagnos, företrädesvis ADHD, 12 föräldrar, 12 ungdomar och 7 barn. Utan att diskutera diagnosers vara eller icke vara så pekar detta på att familjer med problematik liknande det neuropsykiatriska spektrat har extra svårt att klara av sin vardagssituation vilket gör att de är i behov av mer riktade

intensiva insatser än vad socialtjänsten och resten av samhället generellt kan erbjuda. Det visar sig inte minst gällande barn och ungdomars skolgång. Många av de ungdomar som kommit till ProjektEtt har länge haft en svår skolsituation som inte sällan lett till att ungdomen helt slutat gå i skolan. Skolan sparar i kapp med socialtjänsten och köerna till Barn- och Ungdomspsykiatri är längre än barn och ungdomar har tid att vänta på. Samhället sparar medan barn och ungdomar riskerar gå förlorade.

RESULTAT, FRAMGÅNGSFAKTORER OCH UTVECKLING

Under hela projekttiden har ProjektEtt haft internutvärdering av verksamheten via ett instrument som inspirerats från de enkäter som användes vid Barnbyn Skå före utvecklingen. Instrumentet innehåller olika moment såsom bakgrundsdata, inledningsintervju, föräldraskattning av omsorgsförmåga, föräldraskattning av sina barn, utvärdering inför avslut av föräldrar, barn, utredande socialsekreterare och ProjektEtt samt uppföljningsintervju ett år efter avslutad insats. ProjektEtt har också utvärderats externt av Jessica Sjögren på Ersta Sköndal. Resultaten som vilar på intervjuer med föräldrar som fått insats via ProjektEtt finns redovisade i rapporten ProjektEtt – intensivarbete i familjers vardagsmiljö. En granskning av en projektverksamhet inom Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning i Stockholms stad.

Resultaten från Ersta Sköndal går hand i hand med resultaten från den egna utvärderingen. Det som uppskattats och gjort skillnad har varit tillgängligheten och flexibiliteten, föräldrarna har upplevt en trygghet med beredskapstelefonen. Närheten och intensiteten i insatsen har av föräldrarna upplevts positivt. De återkommer till bemötandet, relationen till familjebehandlarna och tilliten. Föräldrarna menar att det är en skillnad mot vad de tidigare upplevt inom socialtjänsten. Behandlarna upplever att de kommit nära och anser att den nära relationen möjliggjort förändring men också att man i närheten kommer många fler familjesvårigheter på spåren än man gör när man arbetar reguljärt.

I Hässelby Vällingby har man jobbat efter en modell där utredande socialsekreterare avslutat utredningen och lämnat över handläggansvaret på familjebehandlarna utan att behållaansvar för uppföljning. ProjektEtt har fått träffa utredaren kontinuerligt men inte familjen vilket inte har varit tillräckligt för att uppnå en god behandlingsprocess. Förfarandet håller nu på att ändras och utredande socialsekreterare ska återta uppföljningsansvaret för samtliga biståndsärenden, något som behandlarna i ProjektEtt välkomnar gällande såväl behandlingsprocessen som rättssäkerheten för familjerna.

Gällande behandlingstiderna har medelvärdet varit 11 månader men fördelat på allt ifrån 3 månader till hela projekttiden. Det som gör stor skillnad är hur uppdragen formu-

Systemcafé i Uppsala för första gången!

Onsdagen den 17 september klockan 18.00 intervjuas Lena Svedin, socionom, leg familjeterapeut och handledare bland annat vid Linköpings universitet av Monica Hartzell. Lokal blir Gotlands nation, Östra Ågatan 13. Lätt förtäring kommer att finnas till självkostnadspris. Anmäl dig till monica.hartzell@bredband.net senast 15 september. Välkomna gamla och nya medlemmar och alla andra intresserade! FFST genom medlemmar i Uppsala

leras vilket är ett utvecklingsarbete som pågår med BBIC som ledstjärna. Uppdragen behöver vara tydliga och möjliga att mäta för att veta att man är på rätt spår och jobbar med rätt saker. Det är speciellt viktigt i familjer där behoven är stora.

IMPLEMENTERING...ELLER SNARARE BRIST PÅ DEN...

Efter 2 års arbete var det då dags för implementering, ProjektEtt skulle införlivas i ordinarie verksamhet. Detta har inte gått på räls och med en blick i backspegeln hade det arbetet behövt lika mycket fokus som behandlingsarbetet. ProjektEtt har haft en styrgrupp bestående av chefer och gruppleddare inom Individ och Familj, Utredningsenheten och Öppenvårdsenheten. Gruppen har följt arbetet och jobbat med olika utvecklingsfrågor, dock inte implementering. En stor miss är att ProjektEtt inte heller haft regelbundna träffar med Öppenvårdsenheten under projekttiden utan arbetat på sin kant. Projekttiden är nu slut och efter många diskussioner ska projektet övergå i ordinarie verksamhet men i skrivandets stund vet ingen riktigt hur och i vilken form. ProjektEtt ser en stor risk med att utan tydliga ramar "ätas upp" av ordinarie verksamhet.

Katja Thieme, socionomstuderande på Malmö Högskola, gjorde sin praktik inom ProjektEtt hösten 2007. Hon intresserade sig för implementeringsfrågorna och förmedlade slutligen sina tankar i sin C-uppsats – Miljoner kronor men inga avtryck – om projekt inom socialtjänsten. Thieme har behandlat fenomenet projekt generellt och har bland annat kommit fram till följande slutsatser:

– Kunskaper och erfarenheter görs i projekten men det brister i förutsättningarna för att förmedla, behålla och bygga vidare på denna kunskap.

– Många projektledare saknar utbildning för uppgiften så en idé är att ställa krav på akademisk utbildning om man jobbar i en chefsposition och ansvarar för verksamhetsutveckling.

–Handledning av professionella projektledare värdefullt. Handledaren kan ge viktig input när det gäller hur förutsättningar för att tillvarata kunskapen skapas och att dessa håller långsiktigt.

– Pengarna som kommer utifrån är en viktig morot i att välja att arbeta i projektform men de externa medlen skapar problem när de tar slut och insatsen ska integreras i budgeten. Förutom detta investeras inte heller alla pengar i just utvecklingsarbete utan betalar även den ordinarie verksamheten. Detta leder till ett slöseri med skattepengar när de inte investeras på ett sätt som förbättrar socialtjänsten och gynnar brukarna långsiktigt.

– Syftet med utvecklingsprojekt är att alstra utveckling inom en verksamhet. Därför borde det inte bara finnas utvärderingar som fokuserar på själva insatsen utan även på utvecklingen inom verksamheten.

– Thieme anser att människor som jobbar i projekt många gånger inte ses som de resurser de är. Förutom att de bidrar med kunskaper och erfarenheter behövs deras engagemang för att få en stimulerande och utvecklande arbetsmiljö. Detta är avgörande för en kunskapsbaserad socialtjänst.

Till slut ska det sägas att projekt under de rätta förutsättningarna kan

vara ett effektivt verktyg att skapa förändring men det bör ske nära den permanenta organisationen. För tillfället är det tveksamt om projekt generellt sett används på det sättet och om det är förenligt med vad en kunskapsbaserad socialtjänst innebär och/eller kvalitet enligt kvalitetsparagrafen.

ProjektEtt understryker att deras arbete visar att det inom socialtjänsten idag går att bedriva kvalificerad vård för en rimlig kostnad. Men summan av det här projektet blir som Jonas Gardell uttryckte det: "Snubblande nära succé!"

Kerstin Botwidsson
Maja Lindkvist
Eva Persson
Susanne Rose
Cina Sjöholm

Litteratur

ProjektEtt (2008). Delrapport 2. Stockholm: Hässelby Vällingby SdF (Öpublicerat material)

Sjögren, Jessica (2008). ProjektEtt – intensivarbete i familjers vardagsmiljö. En granskning av en projektverksamhet inom Hässelby Vällingby stadsdelsförvaltning i Stockholms stad. Stockholm: Ersta Sköndal

Thieme, Katja (2008). Miljoner kronor men inga avtryck – om projekt inom socialtjänsten. Malmö: C-uppsats Malmö högskola ((Öpublicerat material).

ERSTA
SKÖNDAL
HÖGSKOLA

Uppdragsutbildningsenheten

Handledar- och lärarutbildning i psykoterapi

45 högskolepoäng

Startar vårterminen 2009, 4 terminer

Mer information på www.esh.se/handledarutbildning eller ring 08-555 051 19

TRE FRÅGOR

Genusperspektivet i familje- och systemorienterad behandling är rubriken för symposiet som SFFT arrangerar på årsmötet den 24 oktober i Göteborg. Här ställer Maud Djurfeldt tre frågor till de två gästerna i symposiet Eva Bernhardt och Gunilla Jarlbro.

Johan Nicander ställde tre frågor till Eva Bernhardt som är professor i demografi vid Stockholms Universitet

Eva Bernhardt

Vad fick dig intresserad av genusforskning?

Från början var det inte genusforskning som intresserade mig utan demografi. Mitt forskningsområde är familjedemografi (parbildning, barnafödande, samlevnad) dess innebörder och konsekvenser på familjeliv och arbetsliv. Men detta handlar ju om män och kvinnor, hur man kombinerar familj och arbetsliv, och då blev det svårt att inte inkludera genusperspektivet. Utöver det så är det ju också så att demografi rör sig på makronivå och jag var från början intresserad av individnivå och att kunna följa personer över tid, vilket blivit något av min specialitet. För några år sedan påbörjade jag därför en stor studie där jag inriktade mig på att följa unga vuxna över tid med fokus på attitydformer/ förändring, värderingar när det gäller relationer, för att se hur stabila dessa "variabler" är samt kopplingen till den egna ursprungsfamiljens attityd- och värderingssystem. Detta ska bli en 10-årig uppföljning. Det finns inte så många sådana studier gjorda internationellt och osäkert om någon gjorts i Sverige.

Vad fick dig intresserad av att föreläsa just i detta sammanhang?

Jag är ju intresserad av att få feedback från åhörarna eftersom ni som familjeterapeuter möter dessa individer i sina verkliga sammanhang. Det är spännande att få ta del av sådana erfarenheter och försöka koppla dem till min forskning. Jag tycker jämställdhetsfrågorna i familjen är spännande och viktiga (hur man fördelar sitt samliv, förändring eller ej, separationsrisker).

Har du något särskilt budskap som du vill förmedla?

Nej, inte direkt. Mer intressant att som sagt bolla lite idéer och erfarenheter med er som familjeterapeuter och vad ni som jobbar med familjer tänker om mina resultat och tolkningar av dessa. Till exempel papparollen som referens och hur man själv blir som pappa, uppväxtens påverkan på attityder till jämställdhet (i familjelivet). Vad är det som gör att man delar föräldraförsäkringen, hur många barn man skaffar? Skulle tycka det var kul om ni kunde ge feedback på bra frågeformuleringar som kan hjälpa mig att skapa ett bra enkätmaterial. Jag skulle vilja förmedla att det verkar finnas en hög toleransnivå för olika samlevnadsformer och livsval utifrån ett unga-vuxna-perspektiv. Så jag vill påvisa nyanserna. Just det här att man enligt mina resultat ofta har en liberal och tolerant syn på andras samliv, men själva inte så sällan följer en mer traditionell/konservativ stil. Intressant motsägelsefullhet.

Maud Djurfeldt ställer samma frågor till professor Gunilla Jarlbro, Institutionen för medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds universitet.

Vad fick dig intresserad av genusforskning?

Jag har egentligen varit feminist sedan starten, är född feminist kan man säga. För mig är det

framför allt en demokrati- och mångfaldsfråga. Jag har arbetat mycket med medier som en del av offentligheten och menar att alla ska ha samma möjligheter, både kvinnor och män och människor av olika etnicitet, alla ska få komma fram. Och, det är fortfarande stora skillnader i jämställdheten. I mitt arbete ser jag att det till exempel i statlig och offentlig förvaltning fortfarande är stora löneskillnader mellan män och kvinnor. Tittar man, som historikern Yvonne Hirdman gjort, på texter i historieboken så upptäcker man hur lite som hänt på detta om-

Gunilla Jarlbro

råde. Kvinnor i postgymnasiala utbildningar har bättre betyg än män, ändå finns ingen korrelation mellan kvinnors höga betyg och kvinnor i höga positioner. Det är inte bara en fråga om orättvisa, utan också eller framför allt, en fråga om de demokratiska idealen.

Vad fick dig intresserad av att föreläsa just i detta sammanhang?

Genusperspektivet är ju inte ett biologiskt-medicinskt perspektiv men jag har jobbat en del med hur "genusslentrinen", som bygger på sociala konstruktioner, ser ut inom sjukvården och även inom social-

tjänsten. Men jag vet förstås inte hur det ser ut just inom familjeterapin. Jag tror det behövs väldigt mycket att man tänker annorlunda, att man reflekterar och att man sätter på sina genusglasögon. Mycket blir annorlunda då.

Man kan ju se hur till exempel övergrepp på kvinnor framställs i media – glidningen liksom till att "är det egentligen inte kvinnans eget fel"? Och i (brittiska medier) kan det framställas som att övergrepp är griller som terapeuten sätter i huvudet på kvinnan.

Sen finns det (könsmakts-)strukturer inom organisationer... som till exempel på min arbetsplats där vi är 50/50 män och kvinnor, där påpekas det ofta att vi har en kvinnodominans!

Man ska ju inte heller tro att bara det blir fler kvinnor i en organisation eller i maktpositioner så blir det mer genusperspektiv. De kvinnor som till exempel är framgångsrika inom journalistiken, visar sig, när man analyserar innehållet i det de skrivit, vara de som accepterar de manliga maktstrukturerna.

Återigen, så förvriden är mediebilderna av en våldtäkt, när den handlar om att kvinnan är i fel rum, är fel klädd och mannen är en okänd man. I verkligheten är ju oftast en våldtäkt något som sker i hemmet av den egna mannen. Vi tänker slentrianmässigt och behöver titta genom våra genusglasögon och se hur det i stället kan se ut...

Har du något särskilt budskap som du vill förmedla?

Ja, fast det är ju enkelt, och lite tjatigt kanske. Vi måste sätta på oss genusglasögonen för att se maktstrukturerna, se vilket språk vi använder mot vår vilja och reflektera.... Det är inte, tycker jag, fråga om några konspirationsidéer.... nej, det är slentrianen som gör det!

Varför säger man på STV till exempel "en kvinnlig" politiker, och inte "en manlig" politiker? Varför ställer man omedelbart frågor om familjen och barnen till kvinnan men inte till mannen? Varför tilltalas kvinnan bara med förnamn medan mannen får hela namnet - och en massa titlar? Det är samma sak egentligen som med handikappade som sitter i rullstol, de bli oreflekterat och slentrianmässigt bemötta av personer som lägger huvudet på sned. Nej, på med glasögonen och reflektera!

Sfft

*Svenska Föreningen för Familjeterapi
i samarbete med Familjeterapiföreningen i Västra Sverige*

Välkomnar till
Familjeterapins Forskarsymposium

GENUSPERSPEKTIVET I FAMILJE- OCH SYSTEMORIENTERAD BEHANDLING

Gäster:

EVA BERNHARDT, professor emerita i demografi vid Stockholms universitet, avd. för genusforskning

GUNILLA JARLBRO, professor i Medie- och kommunikationsvetenskap vid Lunds universitet

Paneldebatt efter båda föreläsningarna

Tid: 24 oktober 2008, klockan 9.00 - 16.30

Plats: Sjömanskyrkan, Amerikagatan 2, Göteborg

Avgift: 600:- för SFFT, FTFVS medlemmar, 800:- för alla andra intresserade

för- och eftermiddagsfika ingår, för grupper med 6 deltagare går den sjätte gratis!

Anmälan: sker genom att betala in avgiften på FTFVS postgirokonto **488 40 43 - 3**

Kontaktperson: ilze.norman@alingsas.se, ilze@bredband.net

Välkomna till SFFT:s årsmöte som avslutar dagen klockan 17.00!

ffst Föreningen för familje- och systemorienterad terapi i Stockholm

Värva medlemmar – få valfri bok på Mareld

Under hösten 08 och våren 09 genomför vi en värvningskampanj. Om du värvar tre medlemmar får du en valfri bok på Mareld

Så här går det till:

Den du värvar ska inte ha varit medlem i Familjeterapiföreningen i Stockholm under de senaste 2 åren

Den du värvar ska vara fullt betalande (inte studerandemedlem)

Skicka namnen på de du värvar till gorelfred@hotmail.com samt din hemadress.

Be dem att skicka ett mejl till samma adress när de betalt

När vi har fått in betalningen från de tre som du värvat skickar vi dig ett presentkort på valfri bok på Marelds bokhandel, Hälsingegatan 1. Du lämnar det i kassan och de skickar fakturan till oss. Vill du hellre beställa via nätet – www.mareld.se, så ordnar vi det!

Det går hur bra som helst att du själv är en av de tre som du värvar – om du inte varit medlem under de senaste två åren.

Värva på! Inga begränsningar – var tredje medlem ger dig en bok!

Hälsningar från Styrelsen

MARELD

inte bara bokhandel och bokförlag...

utan hos oss kan du också inspireras av

Konsultnätverk
Samtalskvällar
Sokratiska kaféer
Författartäffar
Utbildningar

Besök oss på Hälsingegatan 1 i Stockholm (nära Odenplan)

eller på www.mareld.se

Tel 08- 339987 Fax 08- 339893

E-post info@mareld.se

Systemiska utbildningar i Stockholm med Peter Lang och Elsbeth MacAdam

Två årig systemisk familjeterapi utbildning

Under denna utbildning får du ta del av Peter och Elsbeths fantastiska kreativitet, erfarenhet och kunskap samtidigt som du får en möjlighet att utvecklas i din profession och som person. Genom det systemiska perspektivet undersöker man samband, mönster och kommunikation i relationer.

Utbildningen startar i september 2008

Ett årigt ledarskapsprogram

Utbildningen riktar sig till dig som arbetar som ledare eller konsult och som vill utvecklas i din profession som person med nya innovativa och kreativa metoder. Peter Lang som är kursledare har lång och internationell erfarenhet av såväl ledarskap som organisationsutveckling. Utbildningen utmanar traditionella sätt att tänka med fokus på kreativa och praktiska metoder som vuxit fram utifrån systemiska och social konstruktionistiska förhållningssätt och tekniker. *Introduktionskvällar under hösten och kursstart i februari 2009.*

För mera information www.magelungen.com/kunskap eller ring Kicki Oljemark 070-235 69 88

Kensington Consultation Centre är välkända och internationellt ledande inom både utbildning och forskning inom den systemiska skolan i fråga om såväl management och organisationsutveckling som terapeutiskt arbete.

www.kcc-international.com

Magelungen har sedan 1993 utvecklat metoder och nya verksamheter och kan erbjuda ett brett utbud av förändringsarbete med kvalificerade resurser. www.mbcab.com

MAGELUNGEN

Bondegatan 35, 116 33 Stockholm · Telefon: 08-556 93 190 · Fax: 08 - 641 31 01 · info@mbcab.com ·

Tejping

en lekfull metod för att arbeta med
inre och yttre relationer

Grundkurs i Uppsala 24 - 25 oktober
2008

Kursen vänder sig till behandlare och utredare inom socialtjänst, familjerätt, vuxen- och barnpsykiatri, skola, habilitering och institutionsbehandling, som vill lära sig att komplettera samtalet med visuella och gestaltande inslag.

Tejping kan användas med barn och vuxna, vid såväl inre som yttre problem. Gestaltandet med små träfigurer på en scen kompletterar samtalet och underlättar för klienten att ge en beskrivning av hur situationen eller problemet ser ut, att bearbeta trauman eller att experimentera med vägar att nå uppställda mål.

Kursledare är **Jan Nilsson** och **Barbro Sjölin-Nilsson**, leg psykologer och leg psykoterapeuter, som arbetar med Tejping inom vuxen- och barnpsykiatri och socialtjänst samt i handledning.

Tid: fredag 24 - lördag 25 oktober 2008
kl. 9 - 16.

Plats: Uppsala.

Kostnad: 3 500 kr + moms.

Barnorienterad

familjeterapi - BOF

Introduktionsutbildning
Uppsala 27 - 28 november 2008
Barbro Sjölin-Nilsson

BOF har utvecklats av Martin Soltvedt, som skrivit boken BOF – Barnorienterad familjeterapi (Mareld 2005). BOF lämpar sig för familjer med barn i lekåldern, upp till ca 10 år, som lätt hamnar utanför i familjesamtalen. Genom leken förs barnperspektivet in i familjearbetet. Fokus ligger på samhandlingen i familjen.

BOF-leken avspeglar såväl samspelelmönstren i familjen som aspekter av barnets inre liv. Samhandling, anknytning och självbilder är viktiga begrepp. BOF kan användas i både behandling och utredning.

Tid: Torsdag 27 – fredag 28 november 2008
kl. 9 – 16

Plats: Uppsala. **Kostnad:** 3 500 kr + moms.

Läs kurspresentationerna på

www.bof-tejping.com

Anmälan och information:

Nilsson & Sjölin Psykologkonsult AB

nilsjo.psyk@telia.com

tel. 018 – 55 25 42, 070 – 644 38 72

RETURADRESS:

Medlemsbladet
c/o Anita Blom af Ekenstam
Ringvägen 47b
181 33 Lidingö

WWW.SFFT.SE

KALENDARIUM

27-30 augusti

Vind och bølger, Nordisk familjeterapikongress
www.nordisk2008.no

Bergen, Norge

25 augusti

Start på 8-dagars grundutbildning i lösningsinriktad arbetsmodell
www.fkc.se, Stockholm

1-2 september

Andrew Turnell
Signs of Safety - med fokus på säkerhetsplaner och samtal med barn
www.danderydsteamet.se
Stockholm

11 september

Systemcafé
Lars Dencik intervjuas av Magnus Ringborg
FFST, Stockholm

17 september

Systemcafé Uppsala, Lena Svedin intervjuas av Monica Hartzell, Gotlands Nation kl.18
monica.hartzell@bredband.net
FFST Uppsala

3 oktober

Keeping your soul alive as therapist, Bill O'Hanlon
Familjeterapiföreningen i Jämtland.
Härjedalen
www.ffmitt.com, Östersund

8-9 oktober

introduktion till lösningsinriktad coaching
www.fkc.se, Stockholm

9 oktober

Systemcafé
Björn Wrangsjö intervjuas av Lars Wrangsjö, FFST, Stockholm

24 oktober

Genusperspektivet i Familje- och Systemorienterad behandling med Eva Bernhardt och Gunilla Jarlbro.
Dessutom SFFT:s Årsmöte
SFFT & FTFVS, Göteborg

24-25 oktober

Grundkurs i Tejping
Nilsson&Sjölin Psykologkonsult
www.bof-tejping.com, Uppsala

27 oktober

Lösningsfokuserat arbete med barn och unga enligt Jag Kan Metoden, Ben Furman
www.reteaming.nu Stockholm

6 November

Systemcafé
Charlotta Lindahl intervjuar Peter Comstedt och Lena von Krogh om att utbilda
FFST, Stockholm

14-15 november

Par- och familjeterapi, utbildning med KBT och Systemisk referensram
Teje Tilden. www.vallentinhuset.se
Stockholm

27-28 november

Introduktionsutbildning i barnorienterad familjeterapi - BOF, Nilsson&Sjölin
Psykologkonsult. www.bof-tejping.com
Uppsala

5 December

FEST!
FFST, Stockholm

8-9 december

Om motstånd mot orättvisor i behandling och om Pippi Långstrump
Allan Wade. www.sikt.nu, Malmö

2-17 januari 2009

Kurs i Sokratiska samtal hans.froman@telia.com
Baan Phe, Thailand

KERSTINS BETRÄKTELSE

solen gul och rund och varm
ljuvlig i sin sommarcharm
något mindre värme sprider
när vi in i hösten glider
sprakande är dock den skala
färger som fås med det svala
ockra, jord och terracotta
gör att vi med rimlig måtta
saknar bad och bara fötter
snart dags knäcka paranötter
sen intas helgens julmatsrester
och planläggs sommarens semester

VILL DU ANNONSERA?

NÄSTA NUMMER KOMMER I DECEMBER. MANUSSTOPP 15/12

Helsida - 1 000:- medlemmar 850:-

Halvsida - 600 :- medlemmar 500:-

Kvartssida - 400:- medlemmar 350:-

Kontakta:

anita.blomafekenstam@telia.com